

STORFUGLPROSJEKTET 2006-08

- *Av Frode Løset, fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvernavdelingen*
- ***Om prosjektet - organisering***
- ***Målsettinger***
- ***Viltkartlegging i Akershus***
- ***Metodikk***
- ***Resultater 2006-2007***
- ***Endelig rapportering 2008***
- ***Konklusjon - evaluering***

Storfuglprosjektet

Samarbeidsprosjekt mellom:

Fylkesmannen
Skogeierorganisasjoner
Kommunene

- Fylkesmannen er prosjektkoordinator og har utarbeidet metode, grunnlagskart og registreringsskjema
- Kommunene informerer grunneiere, innhenter kompetente feltarbeidere og koordinerer undersøkelsene i felt
- Fylkesmannen sammenstiller registreringene og utarbeider kart til kommunene og skogeierne

Fylkesmannen bistår med kjøregodtgjørelse, diett og feltmateriell som f.eks GPS

Storfuglprosjektet

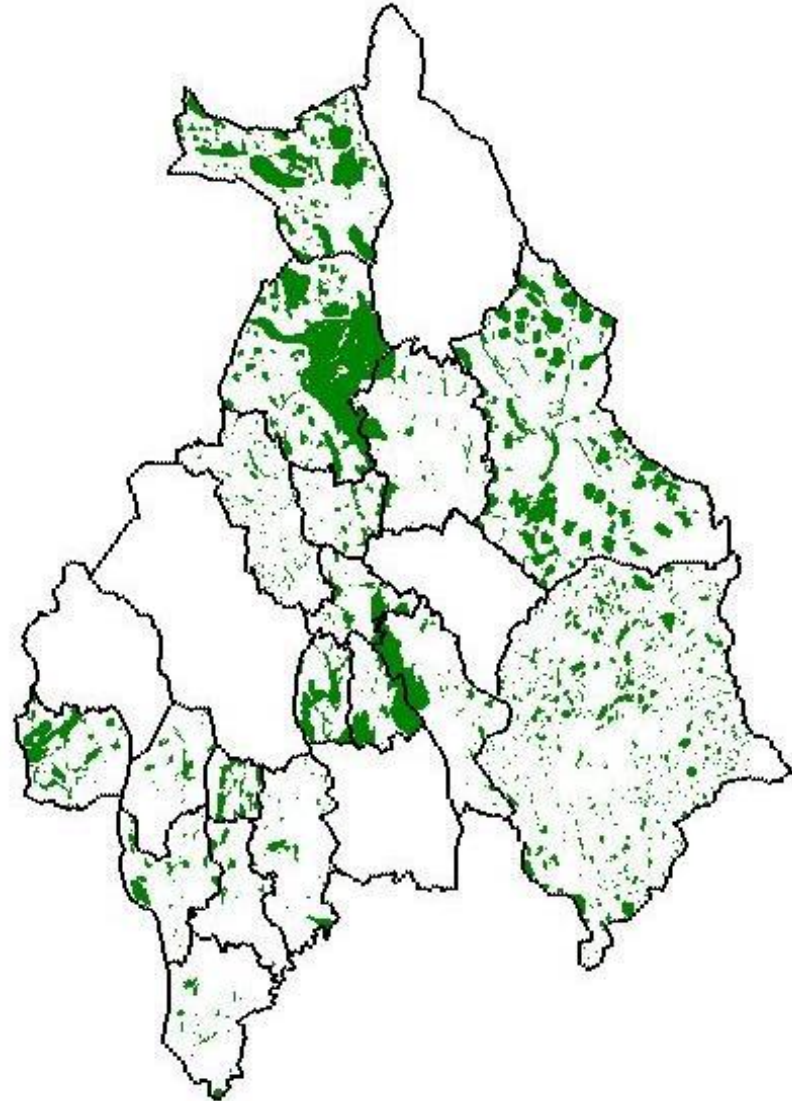
Målsetting:

- Oppsøke alle tidligere kartfestede storfuglleiker i felt (*256 leiker*)
 - Undersøke om leikene er intakt og telle antallet spillende fugl
 - Stedfeste leiksentrum nøyaktig med GPS og avgrense leikområdet på kart
- + Kartlegge eventuelle nye leiker som ikke tidligere har vært kjent

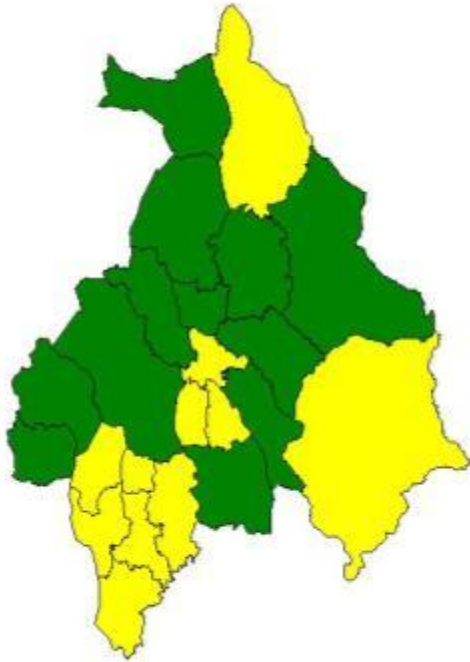
Bruke materialet aktivt for å få til en bedre leikforvaltning i skogbruket

Status viltkartlegging

Kommune	Status
Asker	Ferdig
Aurskog-Høland	Ferdig
Bærum	Ferdig
Eidsvoll	Ferdig
Enebakk	Ferdig
Fet	Ferdig
Frogn	Ferdig
Gjerdrum	Ferdig
Hurdal	Ferdig
Lørenskog	Ferdig
Nannestad	Ferdig
Nes	Ferdig
Nesodden	Ferdig
Nittedal	Ferdig
Oppegård	Ferdig
Oslo	Slutføring
Rælingen	Ferdig
Skedsmo	Ferdig
Ski	Ferdig
Sørumsdal	Ferdig
Ullensaker	Ferdig
Vestby	Ferdig
Ås	Ferdig

2006

2007

FELTINSTRUKS

1. Alle registrerte storfuglleiker skal oppsøkes i felt på dagtid.
2. Terrenget gjennomføres systematisk etter spor etter storfugl.

Det registreres:

- Spillmøkk og fjær (under trær og på bakken).
- Spor etter spillaktivitet på snøen (slepespor etter vingene og fotspor)
- Spor som går inn til leiken / ut av leiken

På bakgrunn av disse funnene fastsettes:

- Sentrumskoordinat for leiken ved hjelp av GPS
- Anslag på hvor mange tiur som benytter leiken
- Avgrensning av leikområdet skisseres på kart

STORFUGLPROSJEKTET

- REGISTRERINGSSKJEMA

NR _____ Stedsnavn _____ Kommune _____

Leiksentrum UTM 32 Ø - _____ N - _____

Leiken er inntakt Inntakt, men flyttet Ingen tegn til spill

Antall fugl Liten (1-2) Middels (3-5) Stor (5-10)

Observasjonstype

- Observasjon av spillende tiur
- Spillmøkk
- Spor på snø
- Beitetrær

Overnattet Ja Nei

Områdebeskrivelse

Skogsituasjon

Observatør _____ Besøkt i felt _____ og _____

Hvordan finne leikplassen

Det å finne et eksakt leiksentrum er ofte vanskelig om en ikke overnatter flere netter.

Ambisjonsnivået bør derfor være at en kartlegger det området som synes å ha "mest aktivitet" , dvs. mest spillmøkk, mest ekskrementer, mest spillspor.

Tiuren går ofte inn/ut fra leiksentrum. Å gå på bakspor kan derfor være lurt for å finne sentrum.

Spør i snøen

Spillspor i form av slepespor fra vingene – spor etter hopp er også vanlig å se i leikperioden.

Ofte er det kuldegrader på morgenen når aktiviteten er som høyest - slik at disse sporene kan være vanskelig å se om det ikke er nysnø.

Spor på trær

Ofte vil leikene ligge i god vinterbeiteområder - og sterk beitetrykk i furukronene er typisk også i leikområdene. En vil finne mye møkk under disse trærne.

Spillmøkk

Spillmøkk er ofte litt mindre enn vanlig vintermøkk. På denne tida har fuglene nettopp begynt å spise annen mat enn furunåler. Spillmøkk er noe bløtere og har ofte en hvit markering (urinsyre) i enden.

Storfuglprosjektet

- oppsummering

Status for leiker i Oslo og Akershus 2007

	<i>Inntakt</i>	<i>Inntakt flyttet</i>	<i>Ingen tegn til spill</i>	<i>Usikker</i>
Asker			2	
Aurskog-Høland	53	22	53	
Bærum	2	1	1	
Eidsvoll	9	4	3	4
Enebakk	13		2	8
Fet	5		3	2
Frogn			2	
Gjerdrum	7		3	
Hurdal	8		21	
Lørenskog	3			
Nannestad	14	2	6	8
Nes	28		20	2
Nesodden				
Nittedal	3		1	8
Oslo	10			4
Rælingen	3			
Ski	6		1	
Sørums	11		3	2
Ullensaker			1	5
Vestby	3		2	
Ås			1	
Total	178	29	123	43

Inntakt leik	178
Inntakt leik – flyttet	29
Ingen tegn til spill	123
Usikker	29
<u>Totalt kontrollert</u>	<u>359</u>

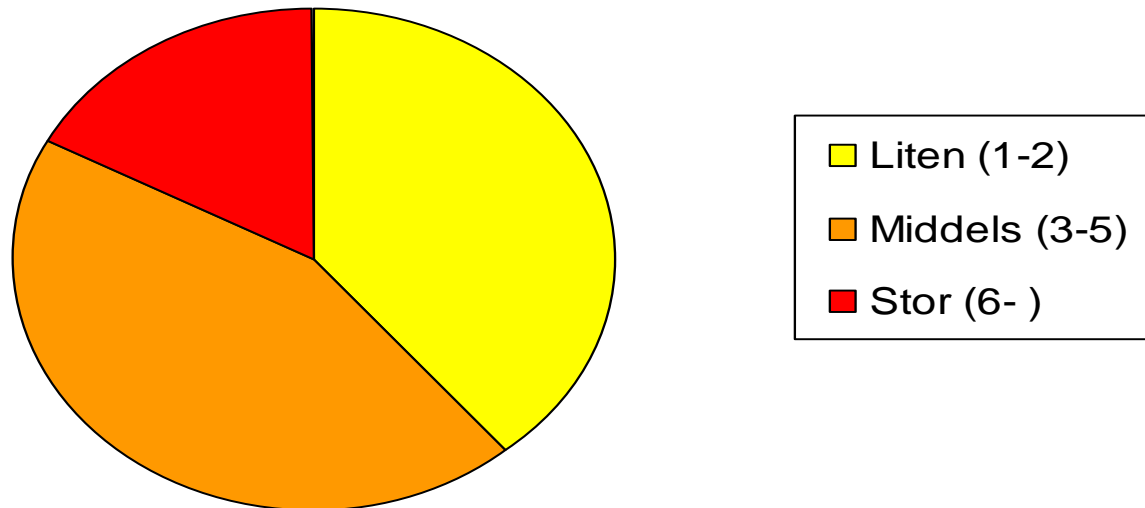

Nye leiker undersøkt **29**

Inntakt leik funnet **21**

Ingen tegn til leik **8**

Anslått leikstørrelse i antall spillende tiur (n = 203)

2007-2008

- De gjenstående kommunene ble undersøkt i 2007.
- 2008: Sjekk ”usikre leiker”
- Overføres naturbasen
- Overføres til skogeierforeningene –til bruk i skogbruksplanleggingen.
- Sluttrapport – kommunevise rapporter
- Skogbruksjefenes ansvar

Særlig erfaring fra Aurskog- Høland

- **Skogbruksjefen** tungt inn
- Tett kontakt FM-kommune-feltarbeidere hele perioden
- Feltarbeiderne - via e-post med ortofoto
- Feltarbeidere med lang erfaring – også tidligere kartlegging
- **Læring:** Gjør grundig jobb med manuskart
- Utgatte leiker stemoderlig behandlet
- **Prosess:**
- Samtlige grunneiere fikk brev i forkant (nødvendig?)
- Mange nye leiker dukket opp – neste fase?

Erfaring - stedangivelse

- **GPS** helt nødvendig -yttergrenser, beitetrær m.m.
- Etterarbeide kart:
- **Ortofoto:** Til forarbeide og ikke minst avgrensning. Et must!
- Eksvis: Utgåtte oppgradert til usikker dersom ortofoto tilsier gunstig skogtilstand. Dvs. bør sjekkes på nytt!!!
- **Hogstklassekart:** GPS – går foran!!
- Eks. vis Løvenskiold – leiker i hogstklasse 3,
- Gunstig for å finne nye leiker!?

Fragmentering av landskapet

- Stor forskjeller i Akershus
- Follo – 7-8 kommuner neste uten leiker
- Likeledes nord for Oslo
- Hva forteller dette?

Årsak til at leiker blir borte?

1. Leikområdet m dagområder er hogd
2. Kun leiksentrum igjen

Annen synsing:

- Forstyrrelser
- Jakt